

Szakmai tanulmányút Németországban

2012. június 25–30. között a Szombathelyi Erdészeti Zrt., a Fertő Hanság Nemzeti Park és a HM Budapesti Erdőgazdaság Zrt. munkatársai közös tanulmányúton vettek részt, melynek keretében Németországban a türingiai és a bajor tartományban, Ausztriában pedig a Stift Schläglben alkalmazott erdőgazdálkodással ismerkedtek.

Ausztrián keresztül jutottunk el türingiai első úticélunk helyére, egy Erfurt melletti kisvárosba, Arnstadtba, ahol esti megérkezésünk után a türingiai erdészeti – túlnyomórészt a természetszerű erdőgazdálkodás helyi sajátosságairól és közjóléti – feladatokról tájékoztattak minket. Tübingiában 36%-os erdőültetéssel rendelkeznek, a gazdálkodáshoz szükséges bevételt egyrészt a gazdasági tevékenységükből (elsősorban faanyagértékesítés), másrészt állami finanszírozásból (közjóléti feladatok) teljesítik. Újdonság nálunk, hogy 2012. január 1-jétől az addig együtt lévő gazdálkodási és hatósági feladatkörök különváltak.

A terepi programok során először a Hainach-Werratali Erdészethez mentünk, ahol jelenleg 6500 ha bükkösben száraló gazdálkodás történik. A térség-

geztük. A gyakorlati jelölésnél mindenki elmondhatta saját véleményét. Vendéglátónk szerint a gyérités során a vezérelv az, hogy legalább 8-10 m hosszú ágtiszta törzsű legyen a V-fa, ugyanis a fa magasságának alsó 25%-ában van a fa értékének 80-90%-a és az elégséges növtér biztosítása miatt legalább 12 m-re kell egymástól elhelyezkedniük.

A gyérités jelölés után egy tavaly végrehajtott száralóvágást néztünk meg a benne lévő vadkár kísérleti parcellával együtt. Fakitermelésükre jellemző a hosszúfas munkarendszer forwarderes közelítéssel. A vadkár mintaparcellán kívül és belül, a könnyebb összehasonlítás végett mesterségesen hegyi juhar csemetéket ültettek, melynek nagyságában szemmel láthatóan jelentős eltérés volt, annak ellenére, hogy átlag 8 db/100 ha az őz terítéknagysága.

Tübingia után Bajorországba a Bajor Államerdészet Ebrachi Erdészetehez utaztunk, akik 17 100 ha területen gazdálkodnak, melyből 16 500 ha erdő, az élőfakészletük 305 m³/ha, a növedék 8,5 m³/ha, a kitermelés pedig 6,4 m³/ha. 60 fő saját dolgozó van és sok vállalkozás tevékenykedik itt. A legfontosabbnak azt az alapelvet vallják, hogy az erdő valamennyi funkciójának együttes optimalizálása a cél, nem pedig csupán

egyetlen rendeltetés kiemelése. Éves bevételük 5,5 millió euró, amely összeg önmagáért beszél. A terepi helyszíneken – először Handtalgrunban, majd Burgebrachban – is hangsúlyozták, hogy a természetszerűségnek és a faanyagnyerésnek együttesen kell teljesülnie. E szemlélet jegyében bükkös erdő száralásának gyakorlati jelölését végeztük. A 70 cm-nél vastagabb jó minőségű törzsek biztosítják az árbevételt, a vastag, de a csak tűzfának való egyedekből pedig maradhat vissza a természetnek is. A tölgy fajjal száralása nehezebb történet, ahol a bükk is jelen van, ugyanis a bükk az idő folyamán árnyéktűrőse miatt kiszorítja a tölgyet.

Éppen ezért – a kívánatos elegyarány és elegyfajok megtartása miatt – a száraló erdőben is szükséges az ápolás, a jó minőségű egyedeket kell segíteni, és az un. biotóp fákat meghagyni. A kiszáradt lucosok helyét – melyeket utunk során láttunk – a jegenyefenyő veszi át. A fakitermelés túlnyomórészt vegetációs időn

kívül történik, ezért sok erdei munkás idény jelleggel dolgozik. A nyári időszakban sem télenkednek ezek az emberek, hanem mindenki próbálja a jövődelmét kiegészíteni. Erre jó példa a bennünket borkóstolóra invitáló úr, aki 5 ha szőlőt művel családi gazdaságában a fakitermelési szezon „kipihenéseként”.

Bajorországból hazafelé Ausztriában, a Stift Schläglben működő apátsági erdőgazdálkodást tekintettük meg.

A folyamatos, színvonalas szakmai ismeretszerzés mellett kulturális programra is szakítottunk időt, Erfurtban és Bambergben egy-egy estés városnézéssel „hígtottuk” a tömény szakmai programokat.

A tanulmányútról összefoglalva el kell mondani, hogy a résztvevők számára nagyon sok új, hasznos ismeretet nyújtott, melyeket remélhetően sikeresen fel tudunk használni a jövőben a magyar állami erdőgazdálkodás javára.

Kép és szöveg: **Török Imre**
Szombathelyi Erdészeti Zrt.

ben az erdőbirtokosságoknak nagy hagyománya van, vendéglátóink kb. 4500 ha birtokossági erdőt kezelnek. Az átlagos növedék 8,5 m³/ha, melyből 6,6 m³/ha faanyagot termeltek ki, így élőfakészlet-felhalmozás történt a területen. Céljuk a hektáronkénti 350 m³-es élőfakészlet beállítása.

Érdekes, hogy nem foglalkoznak őz esetében kilövési tervvel, hanem egyszerűen csak lövik. Németországban – elmondásuk alapján – télen is lehet az őz, akár hajtásban is.

Az Erfurt-Willrodi Erdészet Siegelbach kerületében terepi helyszínen a bükk száraló erdőgazdálkodás ismertetés mellett bükk törzskiválasztó gyérités jelölését vé-

